

L'islamisme s'acosta al poder

Uns nens mostren uns papers de propaganda electoral de les eleccions marroquines en un suburbi de Rabat.

PEDRO ROJO

Les eleccions que es fan al Marroc el dia 7 de setembre ofereixen als ciutadans un gran nombre de possibilitats, perquè s'hi presenten més de trenta partits. Tanmateix, això no sembla atreure els votants. Segons algunes associacions, al 60% de la població no li interessen aquests comicis; un percentatge que l'associació Daba, que en l'àrab marroquí vol dir 'ara', eleva al 73% quan es refereix als marroquins que consideren que la votació té "interès escàs o nul". La pèrdua de confiança en les organitzacions polítiques és la principal causa d'aquesta previsió pessimista, segons la qual es podria superar l'abstenció de 2002, quan la taxa oficial de participació va ser del 52%.

De fet, a les eleccions legislatives de 2002, les primeres que se celebraven sota el regnat de Mohammed VI, l'interès es va centrar en la transparència i

El Marroc es prepara per a les eleccions parlamentàries del dia 7 de setembre. L'elevat nombre de formacions que s'hi presenta contrasta amb la perspectiva d'una gran abstenció. Totes les mirades, tanmateix, se centren en el resultat que poden obtenir els islamistes moderats, als quals el rei Mohamed VI va barrar el pas a les eleccions anteriors.

en les perspectives encoratjadores per la possibilitat de l'inici d'un nou sistema, en el qual suposadament l'elecció dels representants del poble seria respectada pel *mahzen*; una paraula que en àrab significa 'magatzem' i que representa el poder que envolta el monarca. El resultat va ser decebedor;

el jove rei va nomenar un tecnòcrata de primer ministre i va emmordassar els islamistes moderats del Partit Justícia i Desenvolupament (PJD), formació que havia obtingut 43 escons dels 325. Fou la tercera força, tot i presentar-se únicament al 56% de les circumscipcions.

L'actual coalició de govern fou formada a resultes de la negativa del *mahzen* que el PJD pactés amb els nacionalistes de l'Istiqlal. Cinc anys després d'aquelles eleccions, els partits polítics tradicionals que constitueixen la coalició no han estat capaços de renovar-se, de llançar propostes innovadores ni de motivar la intenció de vot. Les mateixes cares tornen a encapçalar les llistes de cada partit. Únicament Mohammed el-Yazghi, secretari general de la Unió Socialista de les Forces Populares (USFP) i ministre de Medi, ha anunciat que no es presentarà a les eleccions. Des del cercle més pròxim al monarca alauita, l'ex-ministre delegat de l'Interior, Fuad Ali Himma, va sorprendre a principi d'agost sol·licitant de retirar-se de les seves funcions per dedicar-se a la "política de proximitat" i presentar-se com a cap de llista per la seva localitat natal.

Enquestadors estrangers. Al Marroc no hi ha enquestes d'intenció de vot, però l'interès respecte al possible canvi polític cap a un govern de tendència islamista ha fet que algunes organitzacions internacionals facin els propis sondatges. Segons la consulta feta en dues ocasions, el març i l'agost de l'any passat, per l'institut nord-americà International Republican Institute (IRI), el PJD podria obtenir entre un 25% i un 47% dels vots. Alguns analistes polítics marroquins consideren que, tot i la crisi econòmica i la mala gestió de l'actual govern, el PJD no arribarà a la majoria absoluta i és poc probable que pugui arribar a aquest 47% que pronostica l'IRI. Aquests darrers anys, el PJD ha exercit de principal partit de l'oposició, amb què ha reforçat la seva posició en la societat marroquina i ha demostrat que funciona amb paràmetres democràtics. A més, el PJD ha mesurat els seus passos, tant en el contacte submís amb el Palau Reial, fent un gran esforç per obtenir la confiança del rei, com de cara a l'electorat, plantejant un programa equilibrat i realista. L'objectiu de la formació que dirigeix Saâd Eddine al-Othmani és aconseguir ser el partit més votat i obtenir la cartera de primer ministre.

La situació en la qual finalment quedí el partit islamista moderat, creat per la monarquia alauita sota el regnat de Hassan II, dependrà de la voluntat del

Palau Reial, de la reacció del bloc anti-islamista i de la posició que adoptin els dirigents del Moviment Justícia i Espiritualitat (una força islamista prohibida, encara que pot expressar el seu rebuig al sistema autoritari de la monarquia actual i que propugna la instauració d'un estat islàmic basat en la llei islàmica, la xària).

Mentrestant, al PJD, on es discuteix i s'avança com a qualsevol país del primer món, hi ha una clara divisió entre el corrent ideològic (dirigit per Mustafà Ramid i Ahmet Raissouni) i el corrent pragmàtic (encapçalat per Saâd Eddine al-Othmani, Lahcen Daoudi i Abdelilah Benkirane). Alguns experts marroquins consideren que aquest enfrontament entre l'ala més radical en l'aplicació de l'islam i la que pretén acostar-se al model del PJD turc per a arribar al poder, podria minvar les possibilitats que el Palau Reial doni el vist-i-plau perquè els islamistes mode-

El PJD ha reforçat la seva posició a la societat i ha fet un esforç per tenir la confiança del rei

rats passin de l'oposició al govern i hi ocupin carteres importants.

Programes detallats. Una novetat que permet d'avançar en l'anàlisi política sobre allò que passa al Marroc és que en aquestes eleccions els partits han presentat els programes detalladament. Dominats per la utopia i per una certa manipulació de les dades oficials sobre el nivell de vida de la població, les formacions polítiques reprenen els dibuixos que els representen (més del 40% de la població marroquina continua essent analfabeta, un percentatge que arriba al 70% al camp), i han centrat les intencions de canvi en la reforma constitucional (la majoria proposa que es reforci el poder del primer ministre, el del control del Parlament sobre la gestió del govern i la descentralització regional), el creixement econòmic (només la coalició dels partits d'extrema esquerra s'atreveix

a demanar un impost sobre la grans fortunes del país), la desocupació (el partit Moviment Popular, que defensa la diversitat regional, es compromet a crear borses de treball a les universitats que redueixi el nombre de llicenciats sense ocupació) i l'educació (el PJD considera que fins a 2012 no podrà assolir-se una taxa d'escolarització del 95% en l'ensenyament primari, malgrat que a aquesta edat l'escolarització és obligatòria).

El grup de rap Big Boss ha llançat una cançó al mercat titulada "Ma n'skoutch", que vol dir 'no callaré', per a incitar els joves a exercir el dret de vot i a implicar-se en el futur polític del país. Però aquest missatge hauria de generalitzar-se. Al carrer no es parla de política perquè es considera que tot és decidit des de dalt. Les expectatives que va aportar el govern de transició instaurat per l'antic monarca Hassan II, que nomenà el socialista Abderraman Yussifi, ex-opositor al règim alauita, es van difondre amb la confirmada continuïtat en la concentració de poders per part del rei actual, i les escasses prerrogatives amb les quals compta el Parlament o els responsables regionals i locals. La gestió de Dris Yetú, l'actual primer ministre, no és més criticada perquè hi ha hagut un avenç en el desenvolupament de les infraestructures a les principals ciutats del regne marroquí, sense haver-se imposat en la minvada llibertat d'expressió que té la població.

El somriure discret és constant quan hom demana a la gent si el 7 de setembre aniran a votar. Molts estan convençuts que la seva papereta no decidirà el futur polític del país, uns altres que la distribució del Parlament i el nou govern ja s'ha decidit en alguna majestuosa sala del Palau Reial de Rabat, on alts responsables del Ministeri de l'Interior fa setmanes que treballen amb els consellers del rei per a presentar una proposta a Mohammed VI quan arribi la data, i els més optimistes, entre els quals hi ha aquest 3% dels marroquins que afirmen pertànyer a un partit polític, expliquen que és un deure com a ciutadans perquè algun dia el Marroc sigui una democràcia.

*Carla Fibla
Rabat*